

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Έγγραφο συνόδου

A7-0253/2014

25.3.2014

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με την τροποποίηση του άρθρου 90 του Κανονισμού του Κοινοβουλίου για τις διεθνείς συμφωνίες (2013/2259(REG))

Επιτροπή Συνταγματικών Υποθέσεων

Εισηγητής: David Martin

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	5
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΟΥ ΑΠΗΥΘΥΝΕ ΣΤΙΣ 22 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014 Ο ΚΛΑUS-HEINER LEHNE, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ, ΠΡΟΣ ΤΟΝ CARLO CASINI, ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	8
ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ	12
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	13

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την τροποποίηση του άρθρου 90 του Κανονισμού του Κοινοβουλίου για τις διεθνείς συμφωνίες
(2013/2259(REG))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την από 29 Ιανουαρίου 2013 επιστολή του Προέδρου της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων και την από 13 Φεβρουαρίου 2013 επιστολή του Προέδρου της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου, προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων,
 - έχοντας υπόψη τα άρθρα 211 και 212 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων (A7-0253/2014),
1. αποφασίζει να επιφέρει στον Κανονισμό του τις κατωτέρω τροποποιήσεις·
 2. επισημαίνει ότι οι τροποποιήσεις θα τεθούν σε ισχύ την πρώτη ημέρα της προσεχούς περιόδου συνόδου·
 3. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει την παρούσα απόφαση, προς ενημέρωση, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

Τροπολογία 1

Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Άρθρο 90 – παράγραφος 4

Ισχύον κείμενο

4. Σε κάθε στάδιο των διαπραγματεύσεων το Κοινοβούλιο μπορεί, βάσει έκθεσης της αρμόδιας επιτροπής του και αφού εξετάσει όλες τις σχετικές προτάσεις που έχουν υποβληθεί, σύμφωνα με το άρθρο 121, να εγκρίνει συστάσεις με το αίτημα να ληφθούν υπόψη πριν από τη σύναψη της εν λόγω **διεθνούς** συμφωνίας.

Τροπολογία

4. Σε κάθε στάδιο των διαπραγματεύσεων **και από το τέλος των διαπραγματεύσεων μέχρι τη σύναψη της διεθνούς συμφωνίας, το** Κοινοβούλιο μπορεί, βάσει έκθεσης της αρμόδιας επιτροπής του και αφού εξετάσει όλες τις σχετικές προτάσεις που έχουν υποβληθεί, σύμφωνα με το άρθρο 121, να εγκρίνει συστάσεις με το αίτημα να ληφθούν υπόψη πριν από τη σύναψη της εν λόγω συμφωνίας.

Τροπολογία 2

Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Άρθρο 90 – παράγραφος 5

Ισχύον κείμενο

5. Μετά την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων, πριν όμως από την υπογραφή οιασδήποτε συμφωνίας, το σχέδιο συμφωνίας υποβάλλεται στο Κοινοβούλιο για γνωμοδότηση ή έγκριση. Για τη διαδικασία έγκρισης εφαρμόζεται το άρθρο 81.

Τροπολογία

5. Οι αιτήσεις του Συμβουλίου για έγκριση ή γνωμοδότηση του Κοινοβουλίου διαβιβάζονται από τον Πρόεδρο στην καθ' ύλη αρμόδια επιτροπή δυνάμει του άρθρου 81 ή του άρθρου 43 παράγραφος 1.

Τροπολογία 3

Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Άρθρο 90 – παράγραφος 6

Ισχύον κείμενο

6. Πριν από την ψηφοφορία *επί της σύμφωνης γνώμης*, η αρμόδια επιτροπή, μια πολιτική ομάδα ή τουλάχιστον το ένα δέκατο των βουλευτών μπορούν να προτείνουν στο Κοινοβούλιο να ζητήσει τη γνώμη του Δικαστηρίου σχετικά με τη συμβατότητα διεθνούς συμφωνίας με τις Συνθήκες. Εάν το Κοινοβούλιο εγκρίνει την πρόταση αυτή, η ψηφοφορία *επί της εγκρίσεως* αναβάλλεται έως ότου το Δικαστήριο διατυπώσει τη γνώμη του¹⁵.

Τροπολογία

6. Πριν από την ψηφοφορία, η αρμόδια επιτροπή, μια πολιτική ομάδα ή τουλάχιστον το ένα δέκατο των βουλευτών μπορούν να προτείνουν στο Κοινοβούλιο να ζητήσει τη γνώμη του Δικαστηρίου σχετικά με τη συμβατότητα διεθνούς συμφωνίας με τις Συνθήκες. Εάν το Κοινοβούλιο εγκρίνει την πρόταση αυτή, η ψηφοφορία αναβάλλεται έως ότου το Δικαστήριο διατυπώσει τη γνώμη του¹⁵.

¹⁵ Βλέπε επίσης ερμηνεία του άρθρου 128.

¹⁵ Βλέπε επίσης ερμηνεία του άρθρου 128.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Γνωμοδοτήσεις στο πλαίσιο του ελέγχου των διεθνών συμφωνιών (άρθρο 90(4), τροπολογία 1)

Με την από 29.1.2013 επιστολή του, ο κ. Brok, Πρόεδρος της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων, επεσήμανε ότι ο κανονισμός σήμερα δεν επιτρέπει σε άλλες επιτροπές να γνωμοδοτήσουν επί ψηφισμάτων που αφορούν διεθνείς συμφωνίες, παρ'όλο ότι η αύξηση του αριθμού των συνολικών συμφωνιών με σημαντικό εμπορικό σκέλος καθιστά απαραίτητο να επιτραπεί στην Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου να συμμετέχει στη διαμόρφωση των θέσεων του Κοινοβουλίου. Ο κ. Brok επεσήμανε ότι το άρθρο 110(2) για τις δηλώσεις Επιτροπής, Συμβουλίου και Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, δεν προβλέπει τέτοια ευκαιρία, μια και κάνει λόγο για προτάσεις ψηφίσματος κατατιθέμενες από επιτροπή, πολιτική ομάδα ή τουλάχιστον 40 βουλευτές επί των οποίων οι άλλες επιτροπές δεν μπορούν να γνωμοδοτήσουν. Το άρθρο 90(4) περί διεθνών συμφωνιών επίσης δεν ταιριάζει για το συγκεκριμένο σκοπό, επειδή αφορά υπό εξέλιξη "διαπραγματεύσεις", που σημαίνει ότι, βάσει αυτής της διάταξης, μετά την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων δεν γίνεται πλέον δεκτή καμία έκθεση. Το άρθρο 81(3) περί της διαδικασίας έγκρισης, τέλος, δεν βοηθάει, διότι μπορεί να προβληθεί μόνο όταν υπάρχει "πρόταση" του Συμβουλίου κι όχι κάποια σχεδιαζόμενη διεθνής συμφωνία. Ο κ. Brok ζήτησε κατά συνέπεια να εξετασθεί η τροποποίηση του άρθρου 110(2), ώστε να επιτρέπονται οι γνωμοδοτήσεις άλλων επιτροπών.

Αφού εξέτασε το θέμα, η Επιτροπή Συνταγματικών Υποθέσεων κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο σκοπός του να επιτρέπονται γνωμοδοτήσεις στο πλαίσιο του ελέγχου που ασκεί το Κοινοβούλιο επί των υπό σύναψη διεθνών συμφωνιών μπορεί να επιτευχθεί με μια μάλλον απλή τροποποίηση του άρθρου 90(4), έτσι όπως προβλέπει η τροπολογία 1. Επεκτείνοντας το πεδίο εφαρμογής αυτής της διάταξης από το χρονικό διάστημα διεξαγωγής των διαπραγματεύσεων σε ολόκληρο το χρονικό διάστημα από την έναρξη των διαπραγματεύσεων (πριν από την έναρξή τους ισχύει το άρθρο 90(1 έως 3)) έως τη σύναψη της συμφωνίας, το Κοινοβούλιο θα μπορεί να παρεμβαίνει ανά πάσα στιγμή για να διευκρινίσει τη θέση του εν όψει της έγκρισης την οποία καλείται να δώσει. Ταυτόχρονα, άλλες επιτροπές θα μπορούν να εμπλακούν ως γνωμοδοτικές ή συνδεδεμένες υπό τις ενισχυμένες μορφές των άρθρων 50 ή 51. Ως προς το άρθρο 110(2), προτείνεται να παραμείνει ως έχει.

Χρονικό σημείο της έγκρισης του Κοινοβουλίου για διεθνείς συμφωνίες, προσωρινή εφαρμογή τους και επικύρωσή τους από τα κράτη μέλη (άρθρο 218 (5 και 6) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), τροπολογία 2)

Με την από 13.2.2013 επιστολή του, ο κ. Moreira, πρόεδρος της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου, ζήτησε να εξετάσει η AFCO το άρθρο 90(5) περί διεθνών συμφωνιών, ως προς τη συμβατότητά του με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το άρθρο αυτό ορίζει σήμερα ότι "μετά την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων, πριν όμως από την υπογραφή οιασδήποτε συμφωνίας, το σχέδιο συμφωνίας υποβάλλεται στο Κοινοβούλιο για γνωμοδότηση ή έγκριση". Το δε άρθρο 218(6) ΣΛΕΕ ορίζει ότι "το Συμβούλιο, μετά από πρόταση του διαπραγματευτή, εκδίδει απόφαση για τη σύναψη της συμφωνίας ... μετά από

έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις ακόλουθες περιπτώσεις: ...". Η Συνθήκη επομένως δεν υποχρεώνει το Συμβούλιο ρητά να ζητήσει την έγκριση του Κοινοβουλίου προτού δώσει άδεια στην Επιτροπή να υπογράψει εξ ονόματος της Ένωσης.

Ο κ. Moreira επεσήμανε ακόμη ότι υπήρξαν περιπτώσεις προσωρινής εφαρμογής διατάξεων εμπορικών συμφωνιών πριν από την επίσημη διαβίβαση στο Κοινοβούλιο προς έγκριση. Εδώ τίθεται το ερώτημα εάν τούτο είναι νομικώς ορθό ή μήπως οφείλει το Συμβούλιο να αναμείνει μέχρις ότου το Κοινοβούλιο εγκρίνει τη συμφωνία.

Τέλος, ο κ. Moreira, αναφερόμενος στην από 29.1. 2013 επιστολή του κ. Brok, επεσήμανε ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου συμφωνίες προς σύναψη ταυτόχρονα μεταξύ τρίτων μερών και της Ένωσης αφενός και μεταξύ τρίτων μερών και κρατών μελών αφετέρου (μικτές συμφωνίες") υπογράφονται μεν αλλά το Συμβούλιο αποφασίζει να μην τις υποβάλει στο Κοινοβούλιο προς έγκριση παρά μόνο όταν η διαδικασία επικύρωσης από τα κράτη μέλη έχει σχεδόν ολοκληρωθεί. Εδώ τίθεται και πάλι το ερώτημα εάν αυτή η τακτική είναι συμβατή με το ευρωπαϊκό δίκαιο.

Η κοινοβουλευτική επιτροπή ζήτησε τη γνωμάτευση της νομικής υπηρεσίας¹

Ως προς το πρώτο ζήτημα, την έγκριση για τη σύναψη διεθνών συμφωνιών, η γνωμάτευση συμπεραίνει ότι το άρθρο 218(6) ΣΛΕΕ δεν υποχρεώνει νομικά το Συμβούλιο να ζητήσει την έγκριση του Κοινοβουλίου προτού δώσει την άδεια να υπογραφεί η συμφωνία. Το βασικό σκεπτικό είναι ότι το άρθρο 218 ΣΛΕΕ ορίζει μια διαδικασία με δυο διακριτές φάσεις, υπογραφή και σύναψη μιας συμφωνίας, που σημαίνει ότι το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει επί της υπογραφής ανεξάρτητα από την απόφαση επί της σύναψης της συμφωνίας και χωρίς να συνδέει τα δυο.

Ως προς το δεύτερο ζήτημα, την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας, η γνωμοδότηση συνάγει ότι το Συμβούλιο δύναται να δώσει άδεια προσωρινής εφαρμογής μιας συμφωνίας οποτεδήποτε μετά που θα του το προτείνει ο διαπραγματευτής. Το άρθρο 218 ΣΛΕΕ δεν υποχρεώνει το Συμβούλιο να περιμένει να δώσει το Κοινοβούλιο τη δική του έγκριση για τη σύναψη της συμφωνίας προτού λάβει μια τέτοια απόφαση. Τούτο δεν εμποδίζει το Κοινοβούλιο να δηλώσει σε οποιαδήποτε φάση της διαδικασίας, μέσω πολιτικής δήλωσης υπό μορφή σύστασης εγκρινόμενης βάσει του άρθρου 90(4) όπως αυτό θα τροποποιηθεί με την τροπολογία 1, ότι η προσωρινή εφαρμογή είναι άκαιρη επειδή η έγκριση του Κοινοβουλίου είναι αβέβαιη ή η απόρριψη της συμφωνίας είναι πιθανή. Ανεξάρτητα από αυτό, το άρθρο 91 υπενθυμίζει τις ειδικές υποχρεώσεις που η Επιτροπή έχει δυνάμει των Συνθηκών για το θέμα της ενημέρωσης (άρθρο 218(10) ΣΛΕΕ) και τις οποίες έχει αποδεχθεί περαιτέρω με τη Συμφωνία-Πλαίσιο, και ειδικά να "ενημερώνει το Κοινοβούλιο το ταχύτερο για την πρόθεσή της να προτείνει στο Συμβούλιο την προσωρινή εφαρμογή (της συμφωνίας) καθώς και για τους λόγους που της το υπαγορεύουν, εκτός κι αν επείγουσες περιστάσεις δεν της το επιτρέπουν" (σημείο 23. και Παράρτημα 3, σημείο 7). Βάσει αυτών των υποχρεώσεων, το άρθρο 91 ορίζει μια ειδική διαδικασία για την ολομέλεια.

Ως προς το τρίτο ζήτημα, το χρονικό σημείο υπογραφής μιας μικτής συμφωνίας, η γνωμάτευση εκτιμά ότι το Συμβούλιο δύναται να ζητήσει την έγκριση του Κοινοβουλίου πριν

¹ SJ-0431/13 της 8/8/2013

ή ταυτόχρονα με την διαβίβαση της συμφωνίας στα κράτη μέλη προς επικύρωση βάσει των δικών τους εσωτερικών διαδικασιών. Το Συμβούλιο μπορεί επίσης να αναμείνει μέχρις ότου ολοκληρωθούν αυτές οι διαδικασίες σε ένα, περισσότερα ή όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Το βασικό σκεπτικό εδώ είναι ότι οι διαδικασίες που οδηγούν στην σύναψη μιας διεθνούς συμφωνίας από την Ένωση αφενός και από τα κράτη μέλη της αφετέρου είναι ανεξάρτητες η μια από την άλλη. Η χρονική στιγμή επομένως όπου το Συμβούλιο θα ζητήσει την έγκριση του Κοινοβουλίου μπορεί να επιλεγεί βάσει ενός σκεπτικού πολιτικής σκοπιμότητας.

Η κοινοβουλευτική επιτροπή εξέτασε τη νομική γνωμάτευση και προσυπογράφει τα συμπεράσματά της. Εκτιμά ότι το πρώτο συμπέρασμα καθιστά απαραίτητη μια τροποποίηση του άρθρου 90(5), κατά τον τρόπο που προτείνει η τροπολογία 2, επειδή σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου ο κανονισμός του Κοινοβουλίου δεν μπορεί να του αναθέσει εξουσίες μη ρητώς αναγνωρισμένες από νομοθετική πράξη πρωτογενούς δικαίου¹, και άρα το Κοινοβούλιο δεν είναι σε θέση να υποχρεώσει μέσω του εσωτερικού του κανονισμού το Συμβούλιο να εφαρμόσει κάτι που δεν προβλέπεται στο άρθρο 218 ΣΛΕΕ.

Για το δεύτερο και το τρίτο ζήτημα, η κοινοβουλευτική επιτροπή εκτιμά ότι δεν απαιτείται ούτε τροποποίηση ούτε επίσημη ερμηνεία του άρθρου 90, αφού τα σχετικά συμπεράσματα προκύπτουν λίγο-πολύ από τα συμπεράσματα σχετικά με το χρονικό σημείο της υπογραφής. Και στις δυο περιπτώσεις, όπως αναφέραμε και πιο πάνω, το άρθρο 90(4) όπως τροποποιείται με την τροπολογία 1, δίνει στο Κοινοβούλιο, καθ' όλη τη διαδικασία που οδηγεί στη σύναψη μιας συμφωνίας, τη δυνατότητα να εκφράσει τις θέσεις του υπό μορφή συστάσεων θεμελιωμένων σε έκθεση της αρμόδιας επιτροπής.

Γνωμοδοτήσεις του Δικαστηρίου (άρθρο 90(6), τροπολογία 3)

Η εξέταση του άρθρου 90 που έγινε μετά από αίτημα της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου και της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων έδειξε ότι το άρθρο 90(6) πρέπει να διορθωθεί. Όντως, η διατύπωσή του περιορίζει τη δυνατότητα του Κοινοβουλίου να ζητήσει από το Δικαστήριο γνωμοδότηση περί της συμβατότητας μιας διεθνούς συμφωνίας με τις Συνθήκες στις συμφωνίες εκείνες μόνο που απαιτούν την έγκριση του Κοινοβουλίου, αποκλεισμένων έτσι των συμφωνιών που απαιτούν απλώς γνωμοδότηση. Η διάταξη όμως της Συνθήκης που ορίζει για το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη το δικαίωμα να ζητήσουν γνωμοδότηση του Δικαστηρίου, δηλ. το άρθρο 218(11), δεν περιέχει τέτοιο περιορισμό. Ο σκοπός της διάταξης αυτής της Συνθήκης, που είναι να αποφευχθεί τυχόν αντίφαση των διεθνών συμφωνιών της Ένωσης προς το πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ, δεν δικαιολογεί ούτε και αυτός ένα τέτοιο περιορισμό.

¹ βλ. π.χ. Απόφαση 17ης Ιανουαρίου 2013 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-346/11 και T-347/11, Bruno Gollnisch

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΟΥ ΑΠΗΥΘΥΝΕ ΣΤΙΣ 22 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2014 Ο
KLAUS-HEINER LEHNE, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ,
ΠΡΟΣ ΤΟΝ CARLO CASINI, ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

Θέμα: **Γνωμοδότηση σχετικά με την τροποποίηση του άρθρου 90 παράγραφος 5 του Κανονισμού**

Αξιότιμε κύριε πρόεδρε,

Με επιστολή που απηύθυνε στις 27 Νοεμβρίου 2013¹, ο πρόεδρος της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων πρότεινε να εκδώσει η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων γνωμοδότηση σχετικά με την τροποποίηση του άρθρου 90 παράγραφος 5 του Κανονισμού. Ενόψει του περιορισμένου χρόνου, η παρούσα γνωμοδότηση εκδίδεται υπό μορφή επιστολής.

Η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων εξέτασε αυτό το θέμα στη συνεδρίασή της της 21ης Ιανουαρίου και ενέκρινε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση με 22 ψήφους υπέρ.²

I. Η τροποποίηση του ισχύοντος κειμένου του άρθρου 90 παράγραφος 1 του Κανονισμού

Η ιδέα να τροποποιηθεί το άρθρο 90 παράγραφος 5 του Κανονισμού ανάγεται σε μια επιστολή με ημερομηνία 13 Φεβρουαρίου 2013 που απηύθυνε ο πρόεδρος της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου στον πρόεδρο της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων,³ καθώς η Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου είχε παρατηρήσει μια ανακολουθία ανάμεσα στο κείμενο του άρθρου 90 παράγραφος 5 και του άρθρου 218 παράγραφος 5 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Το κείμενο του άρθρου 90 παράγραφος 5 του Κανονισμού, το οποίο συγκαταλέγεται στις διατάξεις σχετικά με τη σύναψη διεθνών συμφωνιών, έχει ως εξής:

5. Μετά την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων, πριν όμως από την υπογραφή οιασδήποτε συμφωνίας, το σχέδιο συμφωνίας υποβάλλεται στο Κοινοβούλιο για γνωμοδότηση ή έγκριση. Για τη διαδικασία έγκρισης εφαρμόζεται το άρθρο 81.

Το κείμενο του άρθρου 218 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ έχει ως εξής:

5. Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση του διαπραγματευτή, εκδίδει απόφαση που

¹ D(2013)59655.

² Ήσαν παρόντες κατά την ψηφοφορία οι βουλευτές: Raffaele Baldassarre, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Eva Lichtenberger, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Angelika Niebler, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Axel Voss, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka

³ D(2013)5817.

επιτρέπει την υπογραφή της συμφωνίας και, ενδεχομένως, την προσωρινή της εφαρμογή πριν να τεθεί σε ισχύ.

Η παράγραφος αυτή δεν αναφέρεται στην εμπλοκή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η παράγραφος 6, η οποία αφορά την απόφαση για τη σύναψη της συμφωνίας, ωστόσο, αναφέρεται στην έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή τη διαβούλευση με αυτό.

Δεδομένου ότι τα άρθρα του Κανονισμού υπόκεινται στις διατάξεις των Συνθηκών,¹ η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων προτείνει ως εκ τούτου να επαναδιατυπωθεί η κεντρική διάταξη του άρθρου 90 παράγραφος 5 ως ακολούθως, ώστε να ευθυγραμμισθεί με τις Συνθήκες:

5. Μετά την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων, **το σχέδιο απόφασης για τη σύναψη της συμφωνίας** υποβάλλεται στο Κοινοβούλιο για γνωμοδότηση ή έγκριση. Για τη διαδικασία έγκρισης εφαρμόζεται το άρθρο 81.

II. Διασφάλιση του κοινοβουλευτικού ελέγχου των διεθνών συμφωνιών στις περιπτώσεις προσωρινής εφαρμογής και μικτών συμφωνιών

Ωστόσο, το θέμα της κοινοβουλευτικής έγκρισης (ή διαβούλευσης) σε σχέση με τις διεθνείς συμφωνίες είναι πιο πολύπλοκο. Όπως σημείωσε η Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου, ακόμα και να θεωρήσουμε δεδομένο ότι το χρονικό σημείο της κοινοβουλευτικής έγκρισης (ή της διαβούλευσης) είναι αυτό της σύναψης της συμφωνίας, δηλαδή μετά το στάδιο της υπογραφής, ανακύπτουν προβλήματα δημοκρατικής νομιμοποίησης σε δύο περιπτώσεις (τα οποία μπορεί επίσης να ανακύψουν ταυτόχρονα):

1. όταν μία διεθνής συμφωνία υπογράφεται και της προσδίδεται προσωρινή εφαρμογή σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 5, αλλά δεν ζητείται η έγκριση του Κοινοβουλίου (ή δεν προηγείται διαβούλευση με το Κοινοβούλιο) μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα:

2. όταν μια διεθνής συμφωνία είναι μικτή συμφωνία, δηλαδή πρόκειται να υπογραφεί τόσο από την Ένωση όσο και από τα κράτη μέλη, καθώς καλύπτει τομείς που εμπίπτουν τόσο σε αποκλειστικές εξωτερικές αρμοδιότητες της Ένωσης όσο και σε αρμοδιότητες των κρατών μελών, και δεν ζητείται η έγκριση του Κοινοβουλίου (ή δεν προηγείται διαβούλευση με αυτό) έως ότου ολοκληρώσουν τις εσωτερικές διαδικασίες κύρωσης όλα τα κράτη μέλη ή η πλειονότητα αυτών.

Στην πρώτη περίπτωση, υπάρχει πρόβλημα δημοκρατικής νομιμοποίησης, καθώς η διεθνής συμφωνία εφαρμόζεται προσωρινά για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα χωρίς την έγκριση του Κοινοβουλίου. Στη δεύτερη περίπτωση, το πρόβλημα είναι ότι μειώνεται η επιρροή της θέσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς τα εθνικά όργανα θα έχουν εκφρασθεί πρώτα. Αυτό είναι ένα ιδιαίτερο πρόβλημα, καθώς γενικά οι μικτές συμφωνίες καλύπτουν πρωτίστως θέματα για τα οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα, και μόνο σε περιορισμένη έκταση θέματα για τα οποία τα κράτη μέλη έχουν εναπομένονσα αρμοδιότητα.

¹ Δικαστήριο, Απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2008, *Alfonso Luigi Marra κατά Eduardo De Gregorio και Antonio Clemente*, Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-200/07 και C-201/07, σημείο 39.

α) Προσωρινή εφαρμογή

Η Επιτροπή θα ήθελε, εν προκειμένω, να επιστήση την προσοχή στο άρθρο 25 παράγραφος 2 της Σύμβασης της Βιέννης για το δίκαιο των συνθηκών, της 23ης Μαΐου 1969,¹ το κείμενο του οποίου έχει ως εξής:

2. Αν η συνθήκη δεν ορίζει διαφορετικά ή τα διαπραγματευόμενα κράτη δεν έχουν συμφωνήσει διαφορετικά, η προσωρινή εφαρμογή μιας συνθήκης ή μέρους μιας Συνθήκης σχετικά με ένα κράτος λήγει αν το εν λόγω κράτος κοινοποιήσει στα άλλα κράτη μεταξύ των οποίων εφαρμόζεται προσωρινά η συνθήκη την πρόθεσή του να μην καταστεί συμβαλλόμενο μέρος της συνθήκης.

Δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφοι 5 και 6 της ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο μπορεί πράγματι να αποφασίζει να εφαρμόσει προσωρινά μία διεθνή συμφωνία πριν την έγκριση του Κοινοβουλίου. Ωστόσο, σε συνδυαστική ανάγνωση με το άρθρο 25 παράγραφος 2 της Σύμβασης της Βιέννης, καθίσταται σαφές ότι η προσωρινή εφαρμογή δεν μπορεί να συνεχισθεί όταν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει εγείρει αντιρρήσεις για μία διεθνή συμφωνία, καθώς στο διεθνές δίκαιο αυτή η αντίρρηση πρέπει να θεωρηθεί δείγμα της πρόθεσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης να μην καταστεί συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας.²

Θα ήταν επομένως φρόνιμο, προκειμένου να προστατευθεί ο ρόλος του Κοινοβουλίου στις διαδικασίες, να περιληφθεί στο άρθρο 90 διάταξη που να διασφαλίζει ότι το Κοινοβούλιο λαμβάνει θέση σχετικά με κάθε διεθνή συμφωνία που εφαρμόζεται προσωρινά, αλλά η οποία δεν έχει υποβληθεί σε αυτό για έγκριση (ή διαβούλευση) μετά από ορισμένο χρονικό διάστημα. Η διάρκεια αυτού του χρονικού διαστήματος πρέπει να τεθεί σε συζήτηση, αλλά η επιτροπή μας θα πρότεινε η πρόβλεψη να είναι ενδεχομένως ένας χρόνος.

Μία νέα παράγραφος στο άρθρο 90 προς εφαρμογή αυτής της θέσης θα μπορούσε να διατυπωθεί ως εξής:

Όταν, ένα έτος μετά τη λήψη απόφασης από το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 281 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ για την υπογραφή και την προσωρινή εφαρμογή διεθνούς συμφωνίας, δεν έχει ζητηθεί από το Συμβούλιο έγκριση του Κοινοβουλίου ή διαβούλευση με αυτό σύμφωνα με το άρθρο 281 παράγραφος 6 της ΣΛΕΕ, το Κοινοβούλιο, με δική του πρωτοβουλία, διατυπώνει τη θέση του για την εν λόγω συμφωνία βάσει έκθεσης της αρμόδιας επιτροπής.

Αυτή η λύση θα είχε το όφελος να λήγει η προσωρινή εφαρμογή των συμφωνιών τις οποίες δεν προτίθεται να εγκρίνει το Κοινοβούλιο και θα αποθάρρυνε καθυστερήσεις στο να εμπλακεί το Κοινοβούλιο.

¹ Ηνωμένα Έθνη, Σύμβαση της Βιέννης για το δίκαιο των συνθηκών, 23ης Μαΐου 1969, Σειρά Συνθηκών, τόμος 1155, σ. 331.

² Όπως συνέβη στην περίπτωση της ACTA (εμπορική συμφωνία για την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης μεταξύ, αφενός, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της και, αφετέρου, της Αυστραλίας, του Καναδά, της Ιαπωνίας, της Δημοκρατίας της Κορέας, των Ηνωμένων Πολιτειών του Μεξικού, του Βασιλείου του Μαρόκου, της Νέας Ζηλανδίας, της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής).

β) Μικτές συμφωνίες

Προκειμένου να διασφαλισθεί η θέση του Κοινοβουλίου στην περίπτωση επίσης των μικτών συμφωνιών και λαμβάνοντας υπόψη ότι, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, οι μικτές συμφωνίες ρυθμίζουν θέματα που εμπίπτουν πρωτίστως στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα οποία τα κράτη μέλη έχουν μόνο εναπομένονσα αρμοδιότητα, θα μπορούσε επίσης να ενσωματωθεί μια παρόμοια διάταξη για να καλύπτονται αυτές οι περιπτώσεις. Μια τέτοια διάταξη θα είχε το πλεονέκτημα να διασφαλίζεται ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν είναι «τελευταίο στη σειρά» κατά την έγκριση των μικτών διεθνών συμφωνιών.

Μία νέα παράγραφος στο άρθρο 90 προς εφαρμογή αυτής της θέσης θα μπορούσε να διατυπωθεί ως εξής:

Όταν, ένα έτος μετά τη λήψη απόφασης από το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 281 παράγραφος 5 της ΣΛΕΕ για την υπογραφή διεθνούς συμφωνίας στην οποία είναι επίσης συμβαλλόμενα μέρη τα κράτη μέλη, δεν έχει ζητηθεί από το Συμβούλιο έγκριση του Κοινοβουλίου ή διαβούλευση με αυτό σύμφωνα με το άρθρο 281 παράγραφος 6 της ΣΛΕΕ, το Κοινοβούλιο, με δική του πρωτοβουλία, διατυπώνει τη θέση του για την εν λόγω συμφωνία βάσει έκθεσης της αρμόδιας επιτροπής.

Αυτή λύση θα είχε το όφελος να ενθαρρύνεται το Συμβούλιο να εμπλέκει το Κοινοβούλιο στις διαδικασίες νωρίτερα, όπως θα ήταν ορθό στις περισσότερες περιπτώσεις μικτών συμφωνιών.

Ελπίζω η παρούσα γνωμοδότηση, και ιδίως οι προτάσεις για την τροποποίηση του Κανονισμού, να είναι χρήσιμες για την επιτροπή σας κατά την εξέταση του θέματος της ενδεχόμενης τροποποίησης του άρθρου 90 παράγραφος 5.

(Τύπος ευγενείας και υπογραφή)

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

Βουλευτές υπέρ : 23	ALDE : Andrew Duff, Stanimir Ilchev, Anneli Jäätteenmäki ECR : Ashley Fox, Daniel Hannan GUE/NGL : Helmut Scholz PPE : Zdravka Bušić, Carlo Casini, Μαριέττα Γιαννάκου, Constance Le Grip, Andrej Plenković, Tadeusz Ross, Algirdas Saudargas, György Schöpflin, Rainer Wieland S&D : Marino Baldini, Roberto Gualtieri, Enrique Guerrero Salom, David Martín, Sandra Petrović Jakovina, Luis Yáñez-Barnuevo García Verts/ALE : Gerald Häfner, Indrek Tarand
Βουλευτές κατά : 1	EFD : Morten Messerschmidt
Βουλευτές που απείχαν : 1	NI : Andrew Henry William Brons

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	18.3.2014
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 23 - : 1 0 : 1
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Andrew Henry William Brons, Zdravka Bušić, Carlo Casini, Andrew Duff, Ashley Fox, Roberto Gualtieri, Enrique Guerrero Salom, Gerald Häfner, Daniel Hannan, Constance Le Grip, David Martin, Morten Messerschmidt, Sandra Petrović Jakovina, Tadeusz Ross, Algirdas Saudargas, Indrek Tarand, Luis Yáñez-Barnuevo García, Станимир Илчев
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Marino Baldini, Anneli Jäätteenmäki, Andrej Plenković, Helmut Scholz, György Schöpflin, Rainer Wieland, Μαριέττα Γιαννάκου